

Asia: VN/33602/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi sairausvakuutuslain, Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain sekä työeläkelakien muuttamisesta

Taustatiedot

Onko vastaaja:

Ammattijärjestö

Lausunnonantajan virallinen nimi ja mahdolliset yhteystiedot

Akava ry

Sairausvakuutuslakia koskevat ehdotukset

Lausuntonne sairausvakuutuslakia koskeviin ehdotuksiin:

Akava kannattaa sairausvakuutuslakia koskevia ehdotuksia ja pitää tärkeänä tavoitetta edistää työelämässä pysymistä ja paluuta kokoaikaiseen työhön. Esitykset parantanevat työllisyyttä.

Akava pitää omavastuuajalla tapahtuvaa työskentelyä (sairausvakuutuslain 11 §:n 2 mom.) koskevaa esitystä tarpeellisena mutta kiinnittää huomiota seuraavaan. Jotta soveltamiskäytännöt työelämässä olisivat yksiselitteisiä, Akava pitää tarpeellisena selventävää täsmennystä työsopimuslakiin siitä, että omavastuuajalla työskennellessään työntekijällä on oikeus täyteen palkkaansa. Asia on kuitenkin todettu hallituksen esityksen vaikutusarviossa ja yksityiskohtaisissa perusteluissa. Akava pitää myös tarpeellisena tarkoituksenmukaista kytköstä etuuden ja henkilön tarvitseman palvelun välille. Työajan vähentäminen ei ainoana toimenpiteenä ole riittävä työkyvyn palautumiseksi, vaan osasairauspäivärahan myöntämisen yhteydessä on tarpeen varmistaa tarvittavien kuntoutustoimenpiteiden toteutuminen työpaikalla ja työterveyshuollossa. Asiasta voitaisiin säätää täsmällisemmin sairausvakuutuslaissa, mikä edistäisi esityksen vaikuttavuutta. Työpaikoilla tulee myös huolehtia siitä, että omavastuuajalla tehtävän työn määrä tosiasiallisesti vähenee suhteessa tehtyyn työaikaan.

Kokoaikatyön määrittelyä koskevan muutoksen (sairausvakuutuslain 11 §:n 4 mom.) osalta on tärkeää huomioida toimialojen erilaiset työaikajärjestelmät kuten hallituksen esityksen perusteluissa on todettu ja säilyttää nykyinen viittaus asianomaisella alalla normaalisti sovellettavaan kokoaikaisen työntekijän säännölliseen työaikaan, kuten esityksessä esitetään. Muutoin tietyillä toimialoilla työskentelevät voisivat jäädä osasairauspäiväraha-oikeuden ulkopuolelle. Akava kiinnittää huomiota siihen, että monimuotoinen työskentely on yleistynyt ja tämä tulisi huomioida etuuksien myöntöedellytyksissä. Nykyisen soveltamiskäytännön mukaan sivutoimisen yrittäjyyden (ei YEL-vakuutusta) ja osa-aikaisen työsuhteen yhdistelmä ei oikeuta osasairauspäivärahaan. Jos henkilö taas on YEL/MYEL-vakuutettu yrittäjä ja lisäksi työskentelee osa-aikaisesti, oikeus osasairauspäivärahaan voi syntyä. Yrittäjyyden ja osa-aikaisen työskentelyn yhdistämisestä ei ole säädetty kokoaikatyön määrittelyn yhteydessä lainkaan.

Akava kannattaa esitystä osasairauspäivärahan enimmäisajan pidentämistä 150 arkipäivään (sairausvakuutuslain 12 §). Nykyinen 120 päivän kesto ei välttämättä ole kaikissa tilanteissa riittävä työkyvyn palautumiseksi kokoaikatyöhön. Muutos edistää kokoaikatyöhön paluuta ja vähentää esimerkiksi siirtymää osatyökyvyttömyyseläkkeelle.

Muut mahdolliset kommentit:

-

Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annettua lakia koskevat ehdotukset

Lausuntonne Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annettua lakia koskeviin ehdotuksiin:

Akava pitää esityksiä kannatettavina. Akava kiinnittää kuitenkin huomiota siihen, että työterveyshuoltolain nojalla järjestetyn työkokeilun määrittelyä koskevat muutokset voivat jonkin verran rajata työkokeilun käyttöä. Akava pitää tarpeellisena seurata ja arvioida muutosten vaikutuksia tarvittaessa.

Muut mahdolliset kommentit:

-

Työeläkelainsäädäntöä koskevat muutosehdotukset

Lausuntonne työeläkelainsäädäntöä koskevistä ehdotuksista

Akava pitää esityksiä kannatettavina eikä niihin ole huomautettavaa.

Muut mahdolliset kommentit:

-

Muut huomiot ja kommentit

Muut huomiot ja kommentit

Akava korostaa tarvetta pikaisen valmistelun aloittamiselle sähköisen B-lausunnon laajamittaisen käyttöönoton mahdollistamiseksi. Sähköinen B-lausunto sujuvoittaisi sosiaalivakuutuksen prosesseja ja mahdollistaisi selkeämmän kuvauksen työ- ja toimintakyvystä, mikä edistäisi kuntoutustarpeen ja etuusoikeuden arviointia.

Ojala Katri
Akava ry